

Staatswetten, editie Schuurman en Jordens, No. 25, 12de druk, bladz. 40) te verstaan: iedere tandheelkundige verrichting in den mond van den patiënt en op chirurgisch en op conserveerend en op orthodontisch en op tandprothetisch gebied.

In Duitschland is een dentist, die daar het staatsexamen heeft afgelegd, niet gelijk te stellen met een Zahnarzt. Het is hem niet geoorloofd in Nederland, ook niet in een grensgemeente, praktijk uit te oefenen.

Het uitoefenen der tandheelkunde onder toezicht van een bevoegde (Hollandsch arts of tandarts) is den onbevoegde verboden, zelfs al zouden de verrichtingen geschieden op indicatie en onder leiding van dien bevoegde; evenzeer verboden als den niet-arts om op indicatie en onder leiding van een chirurg een operatie te doen. Elke verrichting in de mondholte door een tandtechnicus is een overtreding. Het begunstigen dier overtreding, door haar onder *werkelijk* of *beweerd* toezicht te nemen, is een handeling, die, zij er ook een gradueel verschil, in wezen gelijk is aan het „dekken”, van kwakzalverij en die onvereinigbaar moet worden geacht met het lidmaatschap onzer maatschappij. In Engeland zou zulk een handeling gestraft worden met schrapping uit het register der bevoegde artsen. Het doet er niet toe, of het al of niet wenschelijk kan worden geacht, met het oog op de behoeften van het publiek en de belangen der technici, aan hun bevoegdheid een zekere uitbreiding te geven; reeds op dit oogenblik geldt de bestaande wet, zooals die door den Hoogen Raad is uitgelegd en staat het geen arts vrij, die wet te helpen ontduiken.

---

2. Uit de „*Verlagen en Mededeelingen betreffende de Volksgezondheid*” van Mei 1923:

TANDTECHNICI.

In een tweetal verzoekschriften, één aan den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid van 15 Januari 1923 en één aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen d.d. 19 Juni 1922, waarbij was gevoegd een concept-wetsvoorstel, werd door de Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging gevraagd om een van Staatswege in te stellen opleiding en examen benevens eene wijziging van de wet van 25 December 1878 (Stbl. No. 222), gewijzigd laastelijk bij de wet van

27 November 1919 (Stbl. No. 784), houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid o. m. van tandarts.

Reeds vele malen zijn in den loop der jaren requesten met dezelfde of soortgelijke strekking ingediend. Het kan daarom zijn nut hebben een kort overzicht te geven van de wijze waarop de geschiedenis zich ten dezen heeft ontwikkeld.

Reeds in 1911 werd den Centralen Gezondheidsraad om advies verzocht door den Minister van Binnenlandsche Zaken inzake eene „Verzameling gegevens van grieven betreffende de positie van den Nederlandschen tandtechniker.”

De Centrale Gezondheidsraad berichtte den Minister, in het daarin vermelde geen aanleiding te hebben gevonden eenig voorstel te doen.

Bij de behandeling in de Tweede Kamer der Staten-Generaal — in de Zitting 1912-1913 — van de wetsontwerpen betreffende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van tandarts, is ook de positie van de tandtechnici, voor wie een Staatsdiploma werd gevraagd, ter sprake gebracht. De Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging had nl. zich in 1912 tot de Kamer gericht met een adres, vergezeld van een vlugschrift „Vak of geen vak”, waarin adressante hare grieven, klachten en wenschen uitvoerig had uiteengezet.

Naar aanleiding hiervan werd door den Minister van Binnenlandsche Zaken aan den Centralen Gezondheidsraad verzocht die materie tot een onderwerp van studie te maken en omstandig te rapporteeren aangaande den graad van ontwikkeling en de opleiding van de tandtechnici hier te lande, zoomede over hunne verhouding tot de tandartsen. Ook wilde de Minister gaarne vernemen of eene wettelijke regeling van de bevoegdheid der tandtechnici noodig of wenschelijk moest worden geacht en hoe de positie van deze personen in het buitenland was geregeld.

De Raad antwoordde o.m.:

„De vorming van den tandtechnicus geschiedt gewoonlijk door een „tandarts, soms ook met de hulp van een reeds bij dien tandarts „in betrekking zijnden, meer geoefenden werkman. Met de meer eenvoudige werkzaamheden beginnende, wordt hij allengs vertrouwd „met het moeilijker technische deel van het vak, totdat hij zich in „staat acht als technicus in dienst van een tandarts of zelfstandig „zijn vak uit te oefenen.”

Verder werd opgemerkt dat:

„ofschoon de technici, die hun vak grondig verstaan, in dienst van

„een tandarts een behoorlijk salaris verdienen, velen van hen er de „voorkeur aan geven zich zelfstandig te vestigen.

„Met uitzondering van enkelen die dan nog uitsluitend voor en „onder leiding van tandartsen werken ¹⁾, kondigen de meeste van „deze zelfstandige tandtechnici zichzelf bij het publiek aan als „Den- „tist” en hun tandtechnisch atelier als „eene inrichting tot het plaatsen, „vervaardigen en herstellen van kunststanden en gebitten volgens alle „methodes.” In zeer vele van deze ateliers wordt dan vrijwel de „geheele tandheelkunde op onwettige wijze uitgeoefend.”

Verder haalt het rapport nog de woorden aan van den Minister in de Tweede Kamer: „Een tandtechniker is eenvoudig de vervaar- „diger van een voorwerp, niets anders; en evengoed als men de vraag „kan stellen, of men niet moet hebben een diploma voor tandtechniker, „kan men de vraag stellen, of voor het maken van tangen om kiezen „te trekken, ook niet een diploma moet worden beschikbaar gesteld.”

Eene wettelijke regeling van de positie der tandtechnikers werd derhalve onnoodig en evenmin gewenscht geacht.

„Eene dergelijke regeling zou in hooge mate bevorderlijk zijn aan „het toenemen van het thans reeds in ruime mate bestaand misbruik, „dat tandheelkundige hulp gezocht wordt bij onbevoegden.”

„„Scherp belijnde bepalingen omtrent de bevoegdheid der tand- „technici zijn moeilijk te maken en moeilijker te handhaven. En meer „nog dan thans reeds geschiedt, zou het onontwikkelde publiek in „verleiding worden gebracht tandheelkundige hulp te zoeken bij per- „sonen, die hoewel tot het verleenen daarvan onbevoegd, in het bezit „zouden zijn van een diploma, waarvan de waarde en de beteekenis „niet door dat publiek zou worden begrepen en tot misleiding aan- „leiding zou geven.’

In 1914 werd de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde opgericht, waarbij zich het overgrootste deel der tandartsen aansloot. Deze, die uit den aard der zaak meer dan wie ook, de funeste gevolgen van het onbevoegd uitoefenen der tandheelkunde door tandtechnikers onder oogen kregen, besloten de bestrijding hiervan met meer kracht dan tot dusverre was geschied ter hand te nemen.

Te dien einde was in de eerste plaats noodig, dat in hoogste instantie beslist werd, dat door de bepaling van de wet van 28 April 1913:

---

¹⁾ Dat zijn de zg. laboratorium-houdende tandtechnikers.

(Stbl. No. 167) — waarbij de tandarts onder meer bevoegd is verklaard tot de toepassing van de tandprothese — tot de toepassing dier prothese, behalve de artsen, alleen bevoegd zijn de tandartsen, en die toepassing door ieder ander, en als beroep, strafbaar is volgens art. 436 Swb. en dat onder tandprothese wordt verstaan het verleen van tandheekkundigen raad of bijstand, teneinde zieke of niet meer aanwezige tanden en kiezen te vervangen door kunsttanden en kunstgebitten, zoo noodig na het daarvoor geschikt maken van den mond der patiënten. Dit was door de Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging steeds betwist.

De Maatschappij voor Tandheekkunde besloot daarom eene beslissing als bedoeld uit te lokken en onder mededeeling (en met verzoek om medewerking) aan de Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging werd tegen een tandtechniker een vervolging ingesteld, die eindigde met een arrest van den Hoogen Raad van 9 Februari 1920 volgens hetwelk: door de bepaling van de wet van 28 April 1913, Stbl. 167, waarbij de tandarts onder meer bevoegd is verklaard tot de toepassing van de tandprothese, buiten twijfel is gesteld, dat tot die toepassing behalve de artsen alleen bevoegd zijn de tandartsen en die toepassing door ieder ander en als beroep strafbaar is volgens art. 436 Swb ; en dat onder tandprothese is te verstaan het verleen van tandheekkundigen raad of bijstand teneinde zieke of niet meer aanwezige tanden en kiezen te vervangen door kunsttanden en kunstgebitten, zoo noodig na het daarvoor geschikt maken van den mond der patiënten.

Dit arrest gaf den tandtechnici aanleiding tot een telegram aan den Minister van Justitie, waarin zij beweerden, dat, tengevolge van het arrest van den Hoogen Raad, zij hun vak niet meer mochten uitoefenen en dat strikt genomen eene geheele categorie vakmensen broodeloos werd gemaakt.

Dit telegram werd in handen gesteld van den Centralen Gezondheidsraad, met verzoek om bericht en raad,

De Raad antwoordde den Minister, dat de wenschelijkheid om thans wetswijziging te bevorderen, niet gebleken was, doch dat, mocht ooit besloten worden tot toelating van z.g. onbevoegden uit uitoefening van de geneeskunst, uit den aard der zaak ook de vraag beslissing zou eischen of de behandeling van de ziekten van den menschelijken mond aan ongediplomeerden, b.v. kunstgebittenmakers, kon worden vrijgelaten. Ter toelichting van dit antwoord diene, dat intusschen in ons land eene beweging gaande was tot bevordering van de z.g.

vrije uitoefening der geneeskunst (het bekende adres-van Houten, van Hamel, van Holthe tot Echten).

De Minister vroeg daarop:

- 1e. of het niet toelaatbaar zou zijn, dat de tandtechnici de bevoegdheid verkrijgen, om, zoo zij aan zekere eischen van bekwaamheid voldoen, ook te plaatsen wat zij vervaardigen; en
- 2e. of daardoor ook niet ten deele zou worden voorzien in het groote tekort aan tandartsen.

De Raad antwoordde na ingewonnen deskundig advies, zich geheel te hebben kunnen vereenigen met de door den deskundige schriftelijk en mondeling ontvouwde zienswijze, die overigens in overeenstemming was met het standpunt ingenomen door andere vertegenwoordigers van de beoefenaren der tandheekunde met die van 's Raads wege overleg was gepleegd dat de beide vragen van den Minister ontkenkend beantwoord moesten worden. Ter nadere motiveering werd eene uitvoerige uiteenzetting gegeven van wat er geschieden moet teneinde kunstgebitten te vervaardigen en te plaatsen en dat alleen eene volledige tandheekundige opleiding waarborgen geeft voor oordeelkundige mondbehandeling; daarbij werd o.m. gewezen op de indicatiestelling en op de vóór en eventuele nabehandeling van den mond. Verder werd uiteengezet, dat er in 't algemeen weliswaar nog behoefte aan tandartsen bestond, doch dat het aantal tandartsen in ons land sterk vooruitgaande was, het aantal studenten in de tandheekunde eveneens eene voortdurende stijging vertoonde en het geen doel zou treffen in de bestaande behoefte aan tandartsen te willen voorzien door aan kunstgebittenmakers toe te staan protheses te plaatsen, hetgeen een toestand tengevolge zou hebben als o.a. in Duitschland bestaat, en die aldaar door vooraanstaande mannen (o.a. Prof. Kantorowicz) ten zeerste wordt afgekeurd.

Naast de oude Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging was intusschen een nieuwe vereeniging ontstaan, zich noemende „Vereeniging van zelfstandig gevestigde tandtechnici in Nederland” en ook deze vereeniging wendde zich met een adres tot den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, waarin werd gevraagd nadere wijziging van de wet van 25 December 1879 (Stbl. No. 222), opdat het afdruk nemen en het in den mond plaatsen van een kunstgebit niet meer *uitsluitend* zoude behooren tot de bevoegdheid van den tandarts.

Ook dat adres, waarbij een advies van Curatoren der Rijks-Universiteit te Utrecht aan den Minister was overgelegd, werd in handen gesteld van den Gezondheidsraad, met verzoek om advies (9 December 1920).

De aanleiding tot het adres der nieuwe vereeniging was ook het bekende arrest van den Hoogen Raad van 9 Februari 1920, want, beweerden adressanten:

„vóór die rechterlijke beslissing werd aangenomen, dat het afdruk „nemen en in den mond plaatsen van een kunstgebit geenszins tot „de uitsluitende bevoegdheid van den tandarts gold; dat dit onder „vigieur van de wet van 25 December 1879 ongetwijfeld en onbe- „streden het geval was.”

Uit bovenbedoeld advies van Curatoren der Rijks-Universiteit bleek, dat dezen zich hadden doen voorlichten door den Lector-Directeur van het Tandheelkundig Instituut en dat zij zich met diens beschouwingen hadden vereenigd.

In die beschouwingen werden wederom de gevaren uiteengezet welke zouden ontstaan indien aan het verlangen van adressanten zou worden voldaan en zij eindigden met de volgende woorden:

„Het zoude m. i. grenzen aan het misdadige, indien aan de tand- „technikers werd toegestaan, hetgeen in het bovengenoemde request „wordt verzocht. De volksgezondheid zoude hierdoor ten zeerste wor- „den geschaad, vooral ook, omdat deze niet-deskundigen niet ver- „antwoordelijk mogen gesteld worden voor hunne eventueel nadeelige „gevolgen van hunne daden en zich hierdoor zeer zeker op hunne „onkunde zouden beroepen.

„Het is dan ook niet de bedoeling van de bovengenoemde ver- „eeniging alleen de in het request genoemde handelingen te verrichten, „doch daar deze handelingen moeten worden voorafgegaan door ver- „richtingen, welke alleen door den academisch geschoolden arts of „tandarts krachtens zijne kunde kunnen ingesteld worden, tevens deze „werkzaamheden uit te voeren.

„Het toestaan van het in het request genoemde zal leiden tot ernstige „vergripen tegen de wet, daar hierdoor de gelegenheid wordt ge- „schapen *elke* behandeling in den mond te verrichten, zeer tot schade „van de volksgezondheid.”

Eene Commissie uit den Gezondheidsraad nam de stukken in behandeling en hoorde daarbij o.a. de heeren Geuzebroek, voorzitter der Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging en M. van Kollem, eerste onderteekenaar van het adres.

Ook deze Commissie was van oordeel, dat het verzoek niet behoorde te worden ingewilligd. Zij sloot zich aan bij het oordeel van den Directeur van het Tandheelkundig Instituut en voegde daaraan o.a. toe:

„De toestand, die aan de bevolking den grootsten waarborg geeft, „dat zij deskundig op het gebied der tandheelkunst wordt behandeld, „is, dat alle kunstbewerkingen in des menschen mond, die ten doel „hebben om eene tandvervanging in werking te stellen, verricht wor- „den door personen, die krachtens afgelegd examen tot uitoefening „der tandheelkunst bevoegd zijn. Het buiten den mond vervaardigen „in het laboratorium van voorwerpen en apparaten, die de tandarts „noodig heeft voor zijne kunstbewerking kan, zooals tot op heden, „vrij blijven voor ieder. Doch voor dit laatste zijn geen wettelijke „bepalingen noodig, evenmin als tot nog toe de noodzakelijkheid is „gebleken om aan het beroep van instrumentmaker e.d.m. een wet- „telijken grondslag te verleenen.”

Ook op het adres der „Vereeniging voor zelfstandig gevestigde tandtechnici in Nederland” werd afwijzend beschikt.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 8 Maart 1922 wees de heer Oud op de door de jurisprudentie ontstane moeilijkheden, waardoor de tandtechnici in hun bestaan bedreigd worden en hij bepleitte navolging van het in Engeland gevolgde systeem volgens hetwelk het aan tandtechnici, die hun bedrijf reeds hebben uitgeoefend, vergund is hun arbeid voort te zetten.

Het antwoord van den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen hierop was:

„dat ten aanzien van de tandtechnici deze zaak nog bij hem in „overweging is. Hij kan den heer Oud verzekeren, dat hij haar ernstig „overdenkt, al was het alleen om deze lieden niet uit hun brood te stooten.”

Deze uitlatingen drongen het lid van den Gezondheidsraad den heer A. L. J. C. van Hasselt, zich tot 's Raads Voorzitter te wenden met een schrijven d.d. 15 Maart 1922, waarin o.a. de vraag geopperd werd of bij het ontwerpen van de maatregelen waarop de Minister zinspeelde, het advies van den Gezondheidsraad vooraf zou worden gevraagd.

Dit schrijven werd door den Voorzitter in afschrift medegeedeeld aan den Minister van Arbeid, met verzoek de aandacht van den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen te vestigen op de wenschelijkheid, dat Z. E. door den Raad over de bedoelde aangelegenheid werd voorgelicht, alvorens eene beslissing te nemen.

Mede in verband met dit schrijven werden den 6den Februari 1923 in handen van den Gezondheidsraad gesteld twee adressen van de Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging d.d. 19 Juni 1922 (aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen) en d. d. 15 Januari 1923 (aan den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid). Deze adressen gingen vergezeld van een wetsvoorstel tot regeling van de positie der tandtechnikers. Gevraagd werd eene opleiding en examens van Staatswege; in de toelichting werd wederom beweerd, dat vroeger de tandtechniker zijn beroep ongestoord kon uitoefenen, doch thans door de uitspraak van den Hoogen Raad niet meer.

„Wij vragen”, zeggen zij, „precies hetzelfde op het gebied der Tandheelkunde, als op het gebied der Geneeskunde reeds lang „bestaat. De vroedvrouwen verrichten een onderdeel der Verloskunde „en wij vragen een onderdeel der Tandheelkunde.”

Verder zeggen zij, „dat hun is ter oore gekomen dat van andere „zijde” (n.l. door de Vereeniging van zelfstandig gevestigde tandtechnici) „gevraagd wordt, aan ter goede naam en faam bekend „staande zelfstandige tandtechnici het recht te geven, hun beroep te „blijven uitoefenen,” doch „dat zij van meening zijn dat dit een „ongewenschten toestand zou bestendigen en dat zij, die zich ondanks „de wetswijziging van 1913 toch gevestigd hebben of waren, een „onbillijken voorsprong zouden krijgen op hen, die rustig op eene „goede oplossing gewacht hebben en zich daarom niet zelfstandig, „buiten de Wet, gevestigd hebben.”

Het bijgevoegde wetsvoorstel omschrijft de bevoegdheden die zij verlangen voor den tandtechniker en die op enkele uitzonderingen na (het verrichten van wortelkanaalbehandelingen en de orthodontie) de tandheelkunde in vrijwel haar geheelen omvang omvatten.

Het lid van den Gezondheidsraad de heer van Hasselt diende naar aanleiding van deze stukken eene memorie in, waarin o.a. gewezen werd op het feit dat de toepassing van de tandprothese altijd een onderdeel is geweest van de tandheelkunst en alleen de minder duidelijke formulering in de wet van 1879 strafvervolgning eenigszins bemoeilijkte, waaraan door de wet van 1913 (en de uitspraak van den Hoogen Raad) een einde werd gemaakt.

De Commissie uit den Gezondheidsraad die de adressen en stukken ter behandeling kreeg, stelde de heeren Neering en Götze, Voorzitter en Secretaris der Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging in de gelegenheid in eene vergadering de verzoekschriften nader toe te lichten.

De uitkomsten der beraadslagingen werden d. d. 16 Maart 1923 ter kennis van den Minister gebracht. Er werd op gewezen, dat de verzoeken in hun wezen eene herhaling waren van verzoeken, welke reeds meermalen in den loop der jaren bij den Raad waren behandeld en waarop telkens afwijzend was beschikt; dat ook thans geen nieuwe gezichtspunten geopend of nieuwe argumenten aangevoerd werden en ook de uiteenzettingen door beide bovengenoemde heeren mondeling gegeven, geen nieuw licht hadden vermogen te verspreiden. Verder werden nogmaals bestreden zoowel de opvatting der z. g. zelfstandig gevestigde tandtechnici, die eene regeling wenschen waarbij aan hen, die te goeder naam en faam bekend staan en een zeker aantal jaren zelfstandig gevestigd zijn geweest, het recht zal gegeven worden hun beroep, de toepassing van de tandprothese, te blijven uitoefenen, als de verlangens der andere categorie die eene Staatsopleiding vragen met een diploma, dat den bezitter bevoegdheid verleent tot de verrichtingen in den mond als omschreven in het adres.

De door adressanten gemaakte vergelijking van den tand-techniker met de vroedvrouw moest geacht worden te berusten op een „denkfout.” De vroedvrouw is bevoegd tot het verlenen van verloskundigen bijstand of raad alleen bij ongestoord natuurlijk verloop der baring; de bevoegdheid die de tandtechnikers verlangen omvat de behandeling van pathologische afwijkingen.

Ook het aangevoerde argument, dat wanneer aan de tandtechnikers de door hen begeerde bevoegdheid werd verleend, het volk zich gemakkelijker en beter van tandheelkundige hulp zou kunnen voorzien, kon niet als juist worden genoemd.

Niet alleen zou de tandtechniker slechts een minderwaardige hulp kunnen verlenen, doch ook werd opgemerkt, dat het aantal gevestigde tandartsen doorlopend stijgt en dat het niet te verwachten is dat een thans mogelijk hier of daar in ons land bestaand tekort aan tandheelkundige hulp blijvend zal zijn, ook als men bedenkt dat aan het Tandheelkundig Instituut thans 250 studenten de opleiding voor tandarts volgen. Indien in een mogelijk tekort in tandheelkundige hulp moet worden voorzien, dan dient dat op andere wijze te geschieden. Het eigenlijke vak van den „tandtechniker” is het maken van apparaten en prothesen in dienst van een tandheelkundige of in de werkplaatsen of zooals de term luidt in „laboratoria.” Dit is een zeer belangrijke, maar toch zuiver technische arbeid, die de „techniker” heeft te verrichten volgens de aanwijzingen van den tandheelkundige.

Er ontbreekt nog veel aan de opleiding voor dien arbeid. Dit heeft ook de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde ingezien, die daarom eene commissie heeft benoemd welke onderzoekt hoe verbetering is te verkrijgen. Het komt der Commissie uit den Gezondheidsraad voor dat dit de juiste weg is, omdat die opleiding in de eerste plaats een onderwerp is dat voor tandartsen van belang is en aan hun zorgen dient overgelaten te worden. De noodzakelijkheid van Staatsbemoeiing in dezen is aan de Commissie nog niet gebleken.

De Commissie gaf Zijner Excellentie in overweging op de adressen afwijzend te beschikken.

Bij beschikking van den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid d.d. 27 Maart 1923 werd de Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging te kennen gegeven, dat geen termen waren gevonden tot inwilliging van hare verzoeken om wettelijke regeling van het beroep der tandtechnikers.

Een eigenaardig proces:

De Arrondissements-Rechtbank te Utrecht heeft het navolgend vonnis gewezen in de zaak van:

Alfred Cats, tandarts, wonende te Utrecht,

Eischer bij exploit van dagvaarding van den deurwaarder H. P. J. Kocken te Utrecht dd. 10 April 1922,

Procureur Mr. J. A. Rosenveldt,

tegen:

L. A. Wesly, arts en apotheker, wonende te Elinckwijk, gemeente Zuilen,

Gedaagde bij gemeld exploit,

Procureur Mr. Dr. H. C. A. Gerlings.

De Arrondissements-Rechtbank te Utrecht, Kamer voor Burgerlijke- en Handelszaken;

Gezien de dagvaarding en de overige stukken van het geding waaronder exemplaren van het op 8 en op 13 Februari 1922 te Utrecht verschenen dagblad het „Centrum”:

Gehoord partijen in de door hun genomen conclusies;

Gehoord de pleidooien:

Wat aangaat de feiten: